

Tereza Mátlová

Transport za věčnost – projekt na základě knihy

Posudek oponenta

Studentka Tereza Mátlová se ve své bakalářské práci zabývá popisem přípravy a následné realizace dvoudenního projektu inspirovaného knihou Františka Tichého *Transport za věčnost*, který uskutečnila se skupinou osmnácti žáků sedmé a osmé třídy základní školy.

Práce Terezy Mátlové by se dala rozčlenit do tří výrazných celků.

V první části se autorka věnuje rozboru předlohy, popisu skupiny a dramaturgickému výběru témat a situací ze zvolené knihy. Pokud jde o účastníky, jednalo se o velmi specifickou skupinu deseti žáků sedmé třídy (pouze chlapci) doplněné zájemci z osmého ročníku (čtyřmi chlapci a čtyřmi dívkami) s různou úrovní zkušeností s metodami dramatické výchovy: „*Většina žáků se s dramatickou výchovou setkává od prvního stupně. Ve skupinách jsou i žáci, kteří jsou součástí kolektivu od minulého nebo tohoto školního roku.*“ S vědomím nesourodosti skupiny pak úzce souvisí volba konkrétních cílů (viz kapitola Cíle projektu str.33), které byly následně naplněny zejména v oblasti osobnostně sociální (skupinová práce, vnímání a respektování druhých) a oblasti dramatickovýchovné (seznámení se základními metodami DV- živé obrazy, vstup do role, jednání a rozhodování v roli).

Druhou část předložené bakalářské práce Terezy Mátlové tvoří samotný popis scénáře projektu, který byl postaven ve třech blocích s různými fokusy, tématy, situacemi a dílčími cíli. Taková kompozice projektu však vede k jisté roztržiténosti a útržkovitosti (v obecných informacích i v konkrétních prožitcích jednotlivých postav dramatu), což dle oponentky komplikuje účastníkům hlubší ponor do tématu i vztahů (např. účastníci si v prvním bloku vybudují vlastní postavy, se kterými se už dále nepracuje; v druhém bloku vytvářejí rodinu postavy Honzy, o kterém mají minimum informací; v třetím bloku se účastníci stávají myšlenkami postavy Petra, o kterém mají také jen kusé informace). Oceňuji, že autorka sama v reflexi poznamenává, že výraznější účinnosti celku by pomohlo rozhodnout se v plánu

projektu pro jednu výraznou situaci a důkladně ji připravit, prozkoumat, a tedy pak i skutečně spoluprožít. Je třeba ale říci, že v každém z bloků přináší autorka nové zajímavé aspekty nahlížení tématu, které by stály za detailnější prozkoumání, vypointování a promyšlené propojení. To ale nebylo bohužel vzhledem k časové dotaci projektu možné.

V této části textu Terezy Mátlové je také popis jednotlivých činností často velmi obecný: „*Účastníci chodí si najdou určité místo v prostoru a 3x ho změň, při každém zastavení si zavřou oči a uslyší zvuk (píseň, paní vaří, záznam německého rádia)... Reflektujeme, co jsme slyšeli, jaké byty nebo domy jsme navštívili. Napíšeme na velký papír: 1940 a asociace*“ ... Jaké nahrávky konkrétně? Co z nich lze vyvozovat? „*Účastníci ve stoje zavřou oči a učitel rozmístí po místnosti předměty. Po otevření očí se rozejdou, obejdou místnost a prohlédnou si předměty, postupně se zastaví každý u jednoho. V kruhu ho představí a zároveň představí člověka, kterému by mohl předmět patřit, sdělí a napíše si jeho jméno a řekne, co rád dělá ve volném čase.*“ – Jaké konkrétní předměty charakterizují jednotlivé postavy? Jak jsou spojeny s dobovým kontextem? „*Učitel v roli Honzy opakuje fakta z toho, co Honza ví, jeho obavy a musí se rozhodnout, co na policii řekne, očekává radu, pomoc.*“ – Rady od koho? Jakou roli zde mají účastníci (sami za sebe, spolužáci ze třídy,...)?

Stejně tak oponentka uvažuje, zda časté používání metody společného čtení textu, poslechů nahrávek, samostatného čtení deníkových záznamů apod. zbytečně nebrzdí možnost skutečné dramatické akce.

V dílčích reflexích jednotlivých bloků autorka prokazuje schopnost poctivé sebereflexe. Zároveň jsou zde zaznamenány i její citlivé reakce na aktuální dění, naladění a potřeby skupiny a pohotové změny v plánu (viz reflexe str. 46).

Třetí část věnuje Tereza Mátlová celkové reflexi svého projektu, jeho průběhu, zpětným vazbám od účastníků a návrhům možných změn v případné další realizaci s jinými skupinami. Čtenář ocení kvalitu autorčiny reflexe, poctivou hloubku a kritický vhled i nabídku zajímavých nových řešení. Například účastníci ocenili části, kde mohli sami „tvorit“, což Tereza Mátlová dobře čte jako zprávu pro sebe o přílišném sešňorování a lpění na předloze.

Po formální stránce je třeba říci, že předložená práce Terezy Mátlové vykazuje, bohužel, mnoho stylistických neobratností a krkolomných formulací.

Škoda také je, že zatím diplomantka neměla příležitost projekt uskutečnit s více skupinami, neboť následná reflexe a realizace možných proměn by pro ni byla jistě velmi cennou pedagogickou zkušeností.

Otázky k obhajobě: Jaké konkrétní postupy a techniky se lektorce osvědčily v prozkoumávání tématu přátelství (a období druhé sv. války) a proč? Jaká úskalí přináší práce s literární předlohou?

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením C.

V Praze dne 31.8.2022

Ivana Sobková